

Ένας μικρόκοσμος επί σκηνής

> «Πού είναι το όπλο, φίλοι;», του Gabor Gorgey από τον ΘΟΚ

Υπάρχει ένα παραμύθι, νομίζω, κινέζικο. Σε μια χώρα κυβερνούσε για πολλά χρόνια ένας τρομερός δράκος. Ο κόσμος στέναζε κάτω από τη βαριά του εξουσία και κατά καιρούς νέα παλληκάρια προθυμοποιούνταν να παλέψουν με τον δράκο και να απελευθερώσουν το λαό τους. Ένας πίσω από τον άλλο έμπαιναν στο παλάτι και οι άνθρωποι με αγωνία περίμεναν την έκβαση της μονομαχίας, αλλά η σημαία του δράκου συνέχιζε να ανεμίζει και τα παλληκάρια ποτέ δεν εμφανίζονταν ξανά. Ο τελευταίος από τα διαθέσιμα παλληκάρια, γιος φτωχής γριάς, φυσικά, αποφάσισε να δοκιμάσει τις δυνάμεις του και μπήκε στο παλάτι. Προς έκπληξή του, νίκησε το δράκο αρκετά εύκολα. Ήθελε να πάει αμέσως να κατεβάσει τη σημαία του δράκου από τον πύργο για να στείλει στον κόσμο τη χαρμόσυνη είδηση της απελευθέρωσης, αλλά σταμάτησε για λίγο να παίξει με τα όπλα του δράκου και να βυθίσει τα χέρια του σε σωρούς από χρυσά νομίσματα και πολύτιμες πέτρες. Γεύτηκε τις εκλεκτές λιχουδιές, ήπια κρασί, δοκίμασε το στέμμα του δράκου... όταν πήγε να κοιταχτεί στον καθρέφτη, το δέρμα του είχε καλυφτεί με λέπια και από τα ρουθούνια του έβγαине καπνός. Όπως καταλάβατε, είχε γίνει δράκος στη θέση του δράκου και για τον καπνένο κοσμάκη έξω δεν είχε σημασία αν ο εξουσιαστής του είχε παλληκαρία καταγωγή και καλές αρχικές προθέσεις.

Το έργο του Ούγγρου θεατρικού συγγραφέα Gabor Gorgey που μόλις ανέβηκε στη Νέα Σκηνή του ΘΟΚ διαπραγματεύεται το ίδιο θέμα με τον κινέζικο μύθο. Τη μεθυστική γλύκα της εξουσίας, τη διαφθορά που αναπόφευκτα (με άπειρες αποδείξεις από την παγκόσμια ιστορία) διεισδύει στην ψυχή των εξουσιαστών, τη διπλή, όπως φαίνεται, γλύκα και διαφθορά στις περιπτώσεις που η εξουσία κατακτάται και κρατείται με τη δύναμη των όπλων. Απ' όποιο καθεστώς, απ' όποιο εθνικό περιβάλλον και να αντλούμε τις εμπειρίες μας, το πιο πάνω θέμα... δεν θα πω, δεν εντυπωσιάζει, αλλά σίγουρα δεν εξαφανίζεται λόγω συσσωρευμένων προσωπικών και ιστορικών γνώσεων. Σε εκδοχή παραμυθιού ή παραβολής το θέμα μπορεί και να ξεθωριάζει παρά τη διαχρονικότητά του,

Μετάφραση: Χριστίνα Todea Χριστοδούλου.

Σκηνοθεσία/Σκηνικά-Κοστούμια: Mircea Cornisteanu

Μουσική: Nicu Alifantis .

Σχεδιασμός φωτισμού: Γιώργος Λάζογλου

Παίζουν: Αντρέας Τσουρής, Θανάσης Δρακόπουλος, Σταύρος Λούρας, Θεόδωρος Μιχαηλίδης, Νικόλας Στυλιανού.

όμως ως καλογραμμένο θεατρικό έργο και ως καλοστημένη θεατρική παράσταση διατηρεί την ικανότητα να προκαλέσει και βαθύ προβληματισμό, και έντονη συναισθηματική ανταπόκριση. Ειδικά όταν ο συγγραφέας και ο σκηνοθέτης επιστρατεύουν κωμικά μέσα για να παρουσιάσουν τραγικές καταστάσεις. Όλα αυτά συμβαίνουν στη Νέα Σκηνή του ΘΟΚ, όπου ο Ρουμάνος σκηνοθέτης Mircea Cornisteanu ανεβάζει τόσο καλά, μα τόσο καλά το λαμπρό θεατρικό έργο του Ούγγρου Gabor Gorgey. Οι εθνικές πορείες και οι πολιτικές πορείες των πατρίδων και των δύο έχουν περάσει από τραγωδίες και από φαιδρές καταστάσεις, και οι δύο ως πνευματικοί άνθρωποι έχουν κατανοήσει το κάθε τι που έχουν ζήσει και ως καλλιτέχνες τα έχουν μετουσιώσει σε τέχνη. Αλληλοκαταλαβαίνονται πλήρως και γι' αυτό μπορούν να είναι τόσο μεταδοτικοί.

Η ιδιαιτερότητα της θεατρικής τέχνης έγκειται στο γεγονός ότι κάθε φορά, σε κάθε θε-

ατρική πράξη τα πράγματα συμβαίνουν εκ νέου και από την αρχή. Έτσι, παρ' ό,τι ο σκηνοθέτης είχε ανεβάσει ήδη μερικές φορές το «Πού είναι το όπλο, φίλοι;», το στοίχημα έπρεπε να κερδηθεί ξανά εδώ, στην κυπριακή σκηνή. Σε τέτοιες περιπτώσεις η προηγούμενη έντονη τριβή του σκηνοθέτη με το έργο μπορεί να κρύβει τον κίνδυνο της υπερβολικά συγκεκριμένης στοχοθέτησης, της προσπάθειας να φορεθεί από τους νέους συνεργάτες το αλλού και για άλλους ραμμένο κοστούμι. (Η μουσική του Nicu Alifantis ήρθε έτοιμη, τα σκηνικά και τα κοστούμια ανέλαβε ο ίδιος ο Mircea Cornisteanu). Ίσως αυτό μπορεί να στερήσει από τους συντελεστές της παράστασης τη χαρά της προσωπικής αναζήτησης. Αλλά δύο παράγοντες βοήθησαν να ξεπεραστεί αυτός ο κίνδυνος. Ο πρώτος - η πολύ σωστή διανομή των ρόλων που έκαναν δυνατή την άμεση αναγνώριση από τους θεατές των κοινωνικών τύπων που ενσάρκωναν οι πέντε ηθοποιοί της παράστα-

σης, ο Νικόλας Στυλιανού ως νέος διανοούμενος με φιλελεύθερα ιδεώδη, ο Θανάσης Δρακόπουλος ως γνήσιος εκπρόσωπος του υποκόσμου, ο Θεόδωρος Μιχαηλίδης ως τεχνικά διατηρούμενος στη φολκλορική του «αγνότητα» λαός, ο Σταύρος Λούρας ως άκρα συντήρηση, ως γαιοκτήμονας αριστοκράτης, ο Ανδρέας Τσουρής ως το τέλει δείγμα του ταλαιπωρημένου κονφορμιστή που δεν προλαβαίνει να ελίσσεται για να επιβιώσει σε συνθήκες... πολιτικής αστάθειας. Ο δεύτερος παράγοντας - είναι ο υψηλός επαγγελματισμός των ηθοποιών του ΘΟΚ που τους ωθεί να γίνονται ιδιαίτερα δεκτικοί όταν συνεργάζονται με καινούργιους γι' αυτούς σκηνοθέτες, εκπρόσωπους άλλων θεατρικών σχολών, γνώστες άλλων θεατρικών πραγμάτων.

Η παράσταση κατάφερε να δημιουργήσει ένα μικρόκοσμο, ένα εργαστηριακό χώρο για να διεξαχθεί μπροστά στα μάτια μας το πείραμα της επίδρασης της εξουσίας στον εκάστοτε εξουσιαστή και στους εξουσιαζόμενους, για να αποδειχτεί με καθαρά θεατρικά και μάλιστα κωμικά μέσα ότι το όπλο, το σύμβολο της εξουσίας όχι μόνο συνθλίβει υπολήψεις και ιδανικά, αλλά και μετατρέπει παλληκάρια σε δράκους. Η πικρή σοφία των Gabor Gorgey και Mircea Cornisteanu ήταν εμφανής σε κάθε στιγμή της παράστασης, ακόμα και την τελευταία, όταν φαινομενικά απελευθερωμένοι οι Πέντε ανοίγουν την πόρτα της φυλακής τους και ορμούν προς το φωτεινό μέλλον, βρίσκοντας μπροστά τους τοίχο από τούβλα.

Ο φωτισμός του Γιώργου Λάζογλου -εύγλωττος, με τον προβολέα να ξεκινά την παράσταση από το σύμβολο της ποθητής απελευθέρωσης, το κλειδί της φυλακής.

Στις πέντε επιτυχίες των πέντε ηθοποιών συνέβαλε ουσιαστικά η μετάφραση της Χριστίνας Todea Χριστοδούλου που κατάφερε να χρωματίσει το κείμενο του κάθε ρόλου σύμφωνα με τα ιδιαίτερα πολιτιστικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του κάθε τύπου. Αλλά οι δύο υποκριτικές δουλειές, του Ανδρέα Τσουρή και του Σταύρου Λούρα, ήταν απ' αυτές που η μνήμη των θεατών συγκρατεί για πολύ καιρό.

Η συνεργασία του ΘΟΚ με το Κρατικό Θέατρο «Marin Sorescu» της Κραϊόβας αποδείχτηκε γόνιμη.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ